

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

18.09.2019 р.

м. Івано-Франківськ

№ 59/12-рк/к

АТ «Прикарпаттяобленерго»
вул. Індустріальна, 34,
м. Івано-Франківськ, 76014

Про вжиття заходів спрямованих
на запобігання порушенням
законодавства про захист
економічної конкуренції

Івано-Франківським обласним територіальним відділенням (далі - Відділення) під час виконання покладених на нього повноважень було встановлено наступне.

До територіального відділення на гарячу лінію надійшло усне звернення МКП «КОСІВМІСЬКВОДОСЕРВІС» (ідентифікаційний код юридичної особи 32167199) щодо неповернення АТ «Прикарпаттяобленерго» переплати за спожиту електроенергію в 2018 році шляхом перерахунку грошей постачальнику універсальних послуг ТОВ «Прикарпатенерготрейд».

Приватне акціонерне товариство «Прикарпаттяобленерго» (надалі – АТ «Прикарпаттяобленерго», Товариство) здійснює діяльність з розподілу електричної енергії та діє на підставі ліцензій на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (надалі - НКРЕКП).

Юридична і фактична адреса Товариства: вул. Індустріальна, 34, м. Івано-Франківськ, 76014.

Ідентифікаційний код – 00131564.

Форма власності – приватна.

Товариство є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатки із своєю назвою, штампи, бланки та інші реквізити, необхідні для здійснення операцій з предметом статутної діяльності.

Отже, Товариство є юридичною особою, здійснює господарську діяльність, надає платні послуги на договірних засадах, а отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є суб'єктом господарювання.

Відповідно до Статуту, Товариство здійснює діяльність з виробництва електричної енергії, передавання (постачання) електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, постачання електричної енергії за регульованим тарифом на підставі відповідних ліцензій Національної комісії регулювання електроенергетики України діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Статтею 5 Закону України «Про природні монополії» визначено, що розподіл електричної енергії (передача електричної енергії місцевими (локальними) електромережами) відноситься до сфери діяльності суб'єктів природних монополій. Отже, АТ «Прикарпаттяобленерго», здійснюючи ліцензовану діяльність на цьому ринку, є суб'єктом природної монополії.

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про ринок електричної енергії» (надалі - Закон) змінено засади регулювання відносин між споживачами електричної енергії (фізичними особами, фізичними особами-підприємцями та юридичними особами) з електропостачальниками, операторами систем розподілу та іншими учасниками роздрібного ринку електричної енергії.

У результаті запровадження нової моделі ринку електричної енергії вертикально інтегровані суб'єкти господарювання, що здійснювали діяльність з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та передачі місцевими локальними електромережами (електропостачальники) здійснили заходи з відокремлення системи розподілу від постачання електричної енергії споживачу.

Із прийняттям НКРЕКП постанови від 16 листопада 2018 року № 1443 АТ «Прикарпаттяобленерго» видано ліцензію на провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, а також анульовано ліцензії на право провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, видану відповідно до постанови НКРЕ від 21 серпня 1996 року № 48, та ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, видану відповідно до постанови НКРЕ від 26 серпня 2005 року № 719.

Відповідно до п. 4 постанови НКРЕКП від 16 листопада 2018 року № 1443 наведені положення щодо видачі АТ «Прикарпаттяобленерго» ліцензії з розподілу електричної енергії та анулювання ліцензій з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом набули чинності з 01 січня 2019 року.

Наведені обставини призвели до того, що АТ «Прикарпаттяобленерго» з 01 січня 2019 року втратило статус електропостачальної організації і провадить господарську діяльність виключно з розподілу електричної енергії.

Слід зазначити, що нова модель ринку постачання електричної енергії знаходиться у стані формування.

Прикінцевими та перехідними положеннями вищезазначеного Закону передбачено, що оператор системи розподілу, кількість приєднаних споживачів до системи розподілу якого перевищує 100 тисяч, повинен вжити заходів для відокремлення оператора системи розподілу від постачання електричної енергії шляхом створення електропостачальника, який упродовж двох років з дня отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території, яка визначається як область, місто Київ, на якій до відокремлення провадив свою діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом вертикально інтегрований суб'єкт господарювання.

На виконання прикінцевих та перехідних положень Закону створено ТОВ «Прикарпатенерготрейд» (ідентифікаційний код юридичної особи 42129720), який є постачальником універсальних послуг для побутових та малих непобутових споживачів Івано-Франківської області та постачальник електричної електроенергії для інших споживачів.

Територіальним відділенням було отримано інформацію, що під час перехідного періоду (зміни постачальника) на деяких особових рахунках суб'єктів господарювання, відкритих в АТ «Прикарпаттяобленерго» (постачальника) обліковувалась переплата за послуги електропостачання.

Так, відповідно до отриманої інформації, станом на 31.12.2018 року переплату мало 16875 суб'єктів господарювання, на загальну суму 76,2 млн.грн.

У відповідності до чинного законодавства у сфері електроенергетики, зміна постачальника відбулась з 01.01.2019 року.

Станом на 01.01.2019 року переплату не було перераховано на рахунки відкриті в ТОВ «Прикарпатенерготрейд».

Як повідомив споживач, ТОВ «Прикарпатенерготрейд» виставило рахунки за надані послуги з постачання електричної енергії без врахування переоплати попередньому постачальнику в особі АТ «Прикарпаттяобленерго».

Для повного та всебічного з'ясування питань щодо повернення Товариством переоплат суб'єктам господарювання, територіальним відділенням на адресу Товариства було направлено вимогу про надання інформації від 10.09.2019 року №59-02/1670.

На вимогу територіального відділення, Товариство повідомило, що станом на 10.09.2019 року не було повернуто переоплату 10250 суб'єктам господарювання на загальну суму 24,8 млн.грн.

В той же час, Товариством не було своєчасно (на дату відкриття особових рахунків послуг ТОВ «Прикарпатенерготрейд») проведено перерахунок грошей постачальнику універсальних послуг ТОВ «Прикарпатенерготрейд», що могло призвести до виникнення у суб'єктів господарювання заборгованості перед новим постачальником електричної енергії або до подвійної оплати отриманих послуг у січні 2019 року.

Відповідно до роз'яснень НКРЕКП на виконання пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» оператори систем розподілу (ОСР) у разі відокремлення є правонаступниками в частині прав та обов'язків, зокрема пов'язаних із провадженням діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом та із провадженням діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами за договорами на постачання електричної енергії та про користування електричною енергією.

Так, у зв'язку з виконанням наведених вимог стан розрахунків за спожиту електричну енергію між електропостачальниками та споживачами згідно з укладеними договорами про постачання та користування електричною енергією станом на 01.01.2019 буде як з дебіторською, так і з кредиторською заборгованістю.

Необхідно зазначити, що загальне законодавство, щодо виконання господарських зобов'язань визначено Господарським кодексом України (ГКУ) та Цивільним кодексом України.

Так, статтею 179 ГКУ встановлено, що господарські зобов'язання можуть виникати, зокрема з господарського договору та інших угод, передбачених законом, а також з угод, не передбачених законом, але таких, які йому не суперечать.

Крім цього, суб'єкти господарювання та інші учасники господарських відносин повинні виконувати господарські зобов'язання належним чином відповідно до закону, інших правових актів, договору, а за відсутності конкретних вимог щодо виконання зобов'язання - відповідно до вимог, що у певних умовах звичайно ставляться (стаття 193 ГКУ).

Відповідно до пункту 2.1.12 глави 2.1 розділу II Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312, невід'ємними частинами договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії є, зокрема інші додатки, оформлені сторонами за взаємною згодою.

Таким чином, з метою недопущення подвійної оплати за один і той самий розрахунковий період, споживачами у яких станом на 01.01.2019 року на особових рахунках наявна переплата за електричну енергію, ОСР має врегулювати із такими споживачами питання зарахування кредиторської заборгованості відповідно до чинного законодавства, зокрема:

- на рахунок постачальника електричної енергії;
- на рахунок ОСР;
- повернення суми попередньої оплати за електричну енергію за відповідною письмовою заявою споживача;
- інший спосіб не заборонений законодавством.

Таким чином, бездіяльність АТ «Прикарпаттяобленерго», як правонаступника постачальника за регульованим тарифом, щодо не проведення узгодження із споживачами порядку зарахування кредиторської заборгованості у передбачений законодавством спосіб

може призвести до порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді бездіяльності суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене, з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтями 12, 12-1, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами, адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Приватному акціонерному товариству «Прикарпаттяобленерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 00131564) вжити вичерпних заходів для повернення споживачам переплати за спожиту до 01.01.2019 року електричну енергію або укласти договори про переведення боргу новим постачальникам електроенергії.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Івано-Франківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова колегії

Т. Савчин